

Jak zjednodušit IT? A kde všude je užívat?

Úspěšné projekty základní registry a Datové schránky a jejich právní konsekvence. Integrované systémy. Digitalizace rozhlasového vysílání. IT ve zdravotnictví po konci projektu IZIP a jiné.

Sociální sítě mění podobu podnikání

Rozhovor s Milanem Novákem, CEO firmy Grafton Europe, je věnovaný bolestným změnám podnikání v Evropě, využívání moderních technologií a pestrosti pracovních kolektivů, na nichž staví úspěšné firmy.

SVĚT IT UHÁŇÍ DÁL

obsah

6 | Sociální sítě mění podobu podnikání

ROZHOVOR | TÉMA O bolestných změnách podnikání v Evropě, využívání moderních technologií a pestrosti pracovních kolektivů, na nichž staví úspěšné firmy, nutnosti provázání vzdělání s praxí, bankách talentů a dopadech hospodářské krize.

Rozhovor s Milanem Novákem

10 | Jsme jen krok od naprostého pohodlí...

ANALÝZA | TÉMA „Have You Tried Turning It Off And On Again?“ ... díky rychlému nárůstu smartphonů a tabletů dnes řešíme otázky, které před léty nikoho ani nenapadly.

Autor Petr Hájek

12 | Přichází digitalizace rozhlasového vysílání

ANALÝZA | TÉMA Dnešní rozhlasové analogové FM vysílání je s námi více jak půl století. Od té doby se však mnohé změnilo, hudbu i video skladujeme v digitální podobě, telefonujeme prostřednictvím digitálních mobilních sítí ... jen rozhlasové vysílání se nezměnilo, stále je analogové se všemi souvisejícími nevýhodami.

Autor Marcel Procházka

14 | eGON útočí na kontrolu státu

ANALÝZA | TÉMA Vy ještě neznáte eGONA? Pak to pojďme společně napravit! eGON je v přeneseném slova smyslu živý organismus, který je spojen s využitím nově dostupných možností v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Autor Jan Beneš

20 | Některé právní otázky spojené s využíváním datových schránek

ANALÝZA | TÉMA Tento článek se věnuje některým právním otázkám spojeným s využíváním datových schránek a týkajícím se například toho, zda je možné zvolit si jiný způsob doručení, apod.

Autor Luboš Jemelka

22 | Země krále Mila Balkánská vláda jedné strany

ANALÝZA | EVROPSKÁ POLITIKA Dokázali byste jmenovat evropskou zemi, kde od roku 1990 vládne stále stejná strana? A přitom skutečně takovou zemi najdeme přímo v regionu střední a východní Evropy a někoho by mohlo překvapit, že řeč nebude o Lukašenkově Bělorusku.

Autor Petr Sokol

CI Time

Odborný analytický měsíčník

Číslo 4

Ročník III.

Duben 2013

Vydává

CI Consult & Research, s.r.o.

IČ: 24772461

Jungmannova 29/19,

110 00 Praha 1, Nové Město

Kontakty

Telefon: 224 054 087

www.cicar.cz, citime@cicar.cz

Redakce**Šéfredaktor**

Ladislav Mrklas

Odborní konzultanti redakce

Ivan Langer, Josef Šíma

Tajemnice redakce

Petra Viktorová

Art director

Ivo Kubát (Multimedia Atelier)

Vedoucí redaktori rubrik

Petr Sokol (evropská politika)

Marek Buchta (veřejný marketing)

Ludmila Habadová (zdravotní
a sociální politika)

Jaroslav Salivar (bezpečnost)

Luboš Jemelka (legislativa a právo)

Stálí spolupracovníci**Jan Beneš**

Radovan Ďurana,

Luboš Jemelka, Jiří Kozák,

Jakub Kříž, Ondřej Mátl,

Jan Průša, Václav Rybáček,

Ladislav Tajovský

Jazyková korektura

4JAN Public Relations, s.r.o.

Fotografie

str. 2–5, 10–11, 16–17 eu.fotolia.com

str. 14–15, 18–19, 20–23 čtk

Registrace MK ČR E 19998,

ISSN 1804-8099

Milí čtenáři!

Dubnové číslo analytického časopisu CI Time je tady. Je jiné, inovativní. Tématem IT a jiných technologických inovací, ale i několika novými autory, kteří pocházejí právě z prostředí takto zaměřeného byznysu.

Téma otevírá svým textem Martin Dolný ze společnosti Oracle. Název jeho analýzy je příznačný – Integrované systémy – jak zjednodušit IT? Odpovídá zde například na otázku, co mají společného pořízení IT a auta. Tak schválně, hádejte a čtěte jeho odpověď.

Rozhovor rektora vysoké školy CEVRO Institut Josefa Šímy je tentokrát zaměřen na změny ve fungování firem, personálního managementu, trhu práce, ale i dopady hospodářské krize. Své odpovědi nabízí Milan Novák, který řídí celoevropské aktivity personálně poradenské firmy Grafton Europe. Jako jeden z klíčů k úspěchu vidí diverzitu.

Petr Hájek ze společnosti Telefonica se zamýšlí nad bezpečnostními aspekty IT, konkrétně riziky, jež jsou spojena s užíváním smartphonů a tabletů. A nabízí řešení v podobě Mobile Device Managementu. Marcel Procházka z Českých Radiokomunikací analyzuje přicházející digitalizaci rozhlasového vysílání. Připomíná, že ČR má vysokou poslechovost, z hlediska technologické vyspělosti jí ale patří spíše zadní místo.

Advokát Jan Beneš se v následujícím textu pustil do rozboru některých součástí projektu e-Governmentu, nazvaného eGON. Konkrétně se zabývá především základními registry a datovými schránkami. Kritičtější pohled na IT přináší text slovenského ekonomického analytika Martina Vlachynského, který si všimá negativních dopadů projektu tzv. vzdělanostní ekonomiky na reálnou vzdělanost v Evropě. Kam dál v elektronizaci a informatizaci zdravotnictví po krachu projektu IZIP řeší ve svém textu Ludmila Habadová. Podle jejího názoru je nový projekt na spadnutí. Některé právní otázky spojené s datovými schránkami, zejména pak s počínající judikaturou v této oblasti, rozebírá ve své analýze další právník a pravidelný přispěvatel CI Time – Luboš Jemelka.

Jediným textem, který poněkud vybočuje z technologicko-právního zaměření tohoto čísla, je příspěvek politologa Petra Sokola. Ten píše o jednom z nejmladších evropských států, avšak státě rozhodně nenezajímavém, o Černé Hoře, kde právě proběhly další volby.

Na další číslo CI Time se můžete těšit na konci měsíce lásky – tedy května. O lásce však – bohužel – nepochybně nebude...

S přáním inspirativního čtení

Ivan Langer,
*zakladatel společnosti
a odborný konzultant redakce*

Ladislav Mrklas,
*zakladatel společnosti
a šéfredaktor*

Integrované systémy – jak zjednodušit IT?

Málokterá společnost si dnes může dovolit neomezeně zvyšovat výdaje na rozvoj informačních systémů. Spíš žádná a spíš výdaje snižují nebo alespoň udržují. Případně hledají nové přístupy k informačním technologiím. Odpověď můžou nabídnout tzv. integrované systémy.

velmi hrubý obraz IT architektury. Základ tvoří infrastruktura – hardware, na kterém běží vlastní informační systémy. Jsou to servery s určitými parametry, které dodávají požadovaný výkon a také úložiště pro archivaci dat. Nad serverovou infrastrukturou lze využít různých virtualizačních nástrojů, které umožní rozložit výkon serverů, např. podle aktuálně běžících apli-

MARTIN DOLNÝ | Autor působí jako Business Development Manager ve společnosti Oracle

CO MÁ SPOLEČNÉHO POŘÍZENÍ AUTA A IT?

Většina z nás již patrně absolvovala nákup auta. Ať kupujete nový vůz nebo ojetinu, na začátku si stanovíte podmínky (dostupné finance, požadovaný výkon, spotřebu paliva, barvu, doplňky). Pak si vyberete značku nebo okruh značek a hledáte na trhu vyhovující model. Uvažovali jste ale nad možností, že koupíte např. podvozek od Volkswagenu, karoserii od Mercedesu, motor od Ferrari, kola od Toyoty, doplňky od Peugeotu a nalakujete si to vlastní barvou v garáži, kde si vůz sami poskládáte? Pravděpodobně ne, i když uvedené součástky považujete za nejlepší právě od různých koncernů a takhle sestavený vůz by byl pro vás ideální. I kdybyste byl sebelepší kutil a měl spoustu času (což právě u auta, které potřebujete bez pro-

dlení užívat, zcela jistě není; pokud to není sběratelský koníček), narazíte na problém kompatibility dílů, různé nastavení pro výkon a spotřebu, omezení bezpečnosti, chybějící otestování, o nějakém snadném způsobu při certifikaci, schválení úřady pro provoz a zabezpečení pojišťovnou ani nemluvě. Proto se spokojíte s dodáním všech komponent od jednoho výrobce a kromě základních parametrů, jako je cena, typ, výkon, spotřeba, akceptujete omezení vašeho výběru pouze na barvu a doplňky. Je to levnější z hlediska investice i provozu, je to pohodlnější a nebere to čas. Je to logické. Tak proč tuto základní logiku pořád ignorujeme u IT?

BĚŽNÁ IT ARCHITEKTURA

Na začátku si zjednodušeně popíšeme, co se pod pořízením IT rozumí, neboli

kací, a tedy sdílet část infrastruktury. Všechno to řídí operační systém. Základem softwarové části jsou databáze, pak různé druhy middleware, který je nasazován podle konkrétních operačních požadavků a umožňuje uživateli přístup a práci s relevantními daty. Úplně nahore jsou aplikace, tzn. to, co vidí uživatel, s čím pracuje, přes co komunikuje se systémem nebo dalšími uživateli.

Tuto skládačku mají ve větší nebo menší složitosti všechny společnosti na světě. Úplně malí uživatelé si vystačí s jedním nebo několika počítači, korporace mají datová centra, někteří využívají vlastní serverovny, jiní přešli na systém porizení IT jako služby. V každém případě, aby to všechno dohromady fungovalo, jsou zapotřebí armády IT specialistů, kteří všechny komponenty slepí, otestují, uvedou do provozu a pak udržují.

© Scanrail - Fotolia.com

TRH ALE JIŽ NABÍZÍ MOŽNOSTI

nových technologií, které radikálně zjednodušují pořizování IT. Jde o tzv. Integrované systémy (Engineered Systems), jež poskytují přístup k plně optimalizovanému HW a SW v jednom balení, které dodávají maximální výkon. Systém je navržen, sestaven, testován a certifikován společně pro úložiště, servery, virtuální SW, operační systém, databázový SW a middleware, a to podle otevřených standardů.

V praxi jde o nelehký úkol. Zvláště u velkých korporací je zapotřebí prověřit, jaký dosah bude mít celý systém na chod klíčových procesů firmy, jak budou systémy mezi sebou komunikovat, zda starší verze budou kompatibilní s novějšími, a také je třeba uvažovat o vývoji společnosti a potažmo IT do budoucna. Krom toho jsou zde nabídky různých vendorů a jejich kombinace. Proto tolik času na přípravu, proto tolik investic, vyjednávání, testování, ale často také nepřehlednost, vyděšený uživatel, nechápající management a bohužel i korupce (v případě pořizování IT formou veřejných zakázek). A také nemalé prostředky na provoz.

HARDWARE A SOFTWARE V JEDNOM BALÍKU

Trh ale již nabízí možnosti nových technologií, které radikálně zjednodušují pořizování IT. Jde o tzv. Integrované systémy (Engineered Systems), jež poskytují přístup k plně optimalizovanému HW a SW v jednom balení, které dodávají maximální výkon. Systém je navržen, sestaven, testován a certifikován společně pro úložiště, servery, virtualizační SW, operační systém, databázový SW a middleware, a to podle otevřených standardů. Společné je také řízení a podpora

celého systému a také upgrade na nové verze. A už jen tento fakt výrazně snižuje náklady na porizení a provoz oproti stávajícím systémům, což je v dnešní situaci důležitý argument pro každého provozovatele IS. Uživatelé přitom nejsou omezováni ničím na aplikační úrovni, tzn. že mohou využívat, ale také vyvíjet vlastní aplikace. Při implementaci tak dochází pouze k instalaci u zákazníka a migraci potřebných aplikací. Zjednodušeně lze říct, že integrovaný systém je jeden velký rack, který lze zapojit do sítě a zapnout tlačítko start...

Pionýrem v těchto aktivitách je společnost Oracle, která uvedla a celosvětově implementovala již několik typů integrovaných systémů (tzv. Exa řešení). Zákazník si tak může vybrat mezi systémy zaměřenými na databázové operace, řízení aplikací, analytiku, big data apod. Následovníkem je společnost IBM s nabídkou Pure systémů.

FINANCE AŽ NA PRVNÍM MÍSTĚ

Výhodu integrovaných systémů v konkrétních číslech lze ukázat i na úspoře elektrické energie, což bývá většinou (neprávem) zanedbávaný faktor při rozhodování o pořizování IT infrastruktury. V jistém smyslu je to opodstatněné – náklady na elektrickou energii tvoří jen část tzv. Facility nákladů, což představuje pouze 7% celkových průměrných nákladů na IT (zdroj: Gartner, Credit Suisse). Další náklady tvoří HW (10%), SW (12%), implementace (až 31%), lidské zdroje (až 40%!). Při nasazení 2rackového řešení na bázi integrovaných systémů (hlavní + záložní systém) je totiž spotřeba elektrické energie 20 kW oproti klasickému 6rackovému řešení při 65 kW. Při průměrné ceně 4,80 Kč za kW (která je v České republice v porovnání s jinými zeměmi dosti výrazná) to činí úsporu v nákladech až 22,7 mil. Kč za 6 let provozu! A to už stojí za úvahu. Jakých dalších úspor lze dosáhnout u dalších nákladových položek, zvláště když integrované systémy slibují výrazné snížení implementačních prací?

Sociální sítě mění podobu podnikání

O bolestných změnách podnikání v Evropě, využívání moderních technologií a pestrosti pracovních kolektivů, na nichž staví úspěšné firmy, nutnosti provázání vzdělání s praxí, bankách talentů a dopadech hospodářské krize.

Rozhovor s Milanem Novákem, generálním ředitelem
Grafton Europe.

JOSEF ŠÍMA | Vedl rozhovor

MODERNÍ IT SPOLEČNOSTI

kladou velký důraz na inovace a jsou přesvědčeny, že kreativita a inspirace vychází z diverzity pracovní síly. Pokud chtějí podpořit svůj růst, musí pracovat s rozmanitostí talentu.

Stojíte v čele velké mezinárodní firmy, která řídí svou činnost z Prahy, sledujete vývoj trhů práce a spolupracujete s největšími firmami po celé Evropě. O té se často mluví jako o regionu, který sice o inovacích a konkurenceschopnosti hodně mluví, ale v realitě – obzvláště co se týče využívání moderních technologií a informačních technologií – zaostává za zbytkem světa. Vidíte to také tak?

V rámci své pozice se pohybuji hlavně ve střední a východní Evropě a musím říct, že zde vidím snahu se inovacím a konkurenceschopnosti opravdu věnovat. Jsou místa a projekty, které rozhodně patří ke špičce ve svém oboru celosvětově, ať už v oblasti informačních technologií, automobilovém průmyslu či moderní medicíny apod. Nicméně je nutno říci, že Evropa je velmi komplexní region s dlouhodobou historií, mixem národů, kultur, názorů a směřování, proto pokud ji vnímáme jako celek, myslím, že to má relativně těžké v konkurenci s rozvíjejícími se trhy v Asii či Americe. Ne vždy totiž lze hovořit o sjednocené strategii a vzhledem ke komplexitě není Evropa místem, kde by se změny realizovaly rychle a jednoduše.

DIVERZITA JAKO KLÍČ K ÚSPĚCHU

Působíte i v Pobaltí, jež je proslulé experimentováním v oblasti využívání IT ve firmách i státní správě. Je tento rozdíl viditelný ve vašich aktivitách, při práci s klienty?

Faktem je, že se v některých zemích objevují inovace daleko rychleji. Pobaltským zemím se podařilo nalákat několik významných IT firem, které zde založily své pobočky, vzpomenu například Skype v Estonsku, CSC, Microsoft a IT oddělení společností, jako je Barclays či Western Union v Litvě nebo Accenture v Lotyšsku. A samozřejmě spousta dalších lokálních i mezinárodních IT společností. Investice do technologií je patrná i v práci se státní správou, která využívala možnosti on-line komunikace dříve než jiné země v regionu.

Pro nás je samozřejmě velmi zajímavé využívání moderních technologií při výběru a nábore zaměstnanců, a to platí napříč západní i východní Evropou. Pro řadu našich klientů je již běžné, že se pohovor vede přes video Skype či video konferenci, existují formy Video CV, on-line verze psychometrických testů, on-line reference. Nejvýznamnějším posunem je však fenomén sociálních sítí, který změnil řadu zavedených postupů. Firmy si hledají informace o kandidátech na sociálních sítích a sociální sítě se stávají důležitým prostředkem pro získávání práce. Velkou revolucí v oblasti recruitmentu přinesla profesní síť LinkedIn, která spojuje řadu profesionálů a pro personálně poradenské a head-

hunterské společnosti se stala zdrojem kandidátů i informací o nich. Je obdivuhodné sledovat, jak rychle LinkedIn reaguje na požadavky svých uživatelů. Přidává funkce, které umožňují propojovat profesionály mezi sebou i prezentovat profily uživatelů potenciálním zaměstnavatelům. Pro zaměstnavatele je naprosto zásadní využívání moderních technologií k zviditelnění jejich značky jako zaměstnavatele. Tady vidím ještě spoustu prostoru pro zlepšení u řady našich klientů. Velmi rychle a zajímavě roste také zájem mladé generace o přístup k informacím přes mobilní přístroje (chytré telefony, tablety apod.), což značí novou dimenzi v oblasti hledání práce či zaměstnanců.

Mezi vašimi klienty jsou firmy, které jsou na špičce ve využívání moderních informačních technologií. Jaké jsou dle vás trendy posledních let?

Klíčovým pojmem je diverzita. Moderní IT společnosti kladou velký důraz na inovace a jsou přesvědčeny, že kreativita a inspirace vychází z diverzity pracovní síly. Pokud chtějí podpořit svůj růst, musí pracovat s rozmanitostí talentu. Vidíme proto velmi silný trend v nábore zaměřený na vyváženost výběru mezi ženami, muži, zaměřují se také na různorodost věkovou, kulturní i rozličnost vzdělání a praxe z různých oborů. Kladou velký důraz na složení týmů a jejich schopnost vytvářet přídavnou hodnotu a dlouhodobě udržitelný růst. Diverzita je velkým tématem IT společností a řekl bych, že jsou v tomto dále než jiné obory. Právě v inovacích je základ úspěchu. Firmy, které nebyly úspěšné, zanedbaly z mého pohledu právě oblast inovací, vývoje, R&D.

PÁR SLOV ANGLICKY JIŽ NESTAČÍ

Jak se mění v posledních letech požadavky na úspěšného zaměstnance?

Požadavky se nepochybně zvyšují. Když přišla krize, očekávalo se, že s rostoucí nezaměstnaností bude na trhu spousta uchazečů o zaměstnání a firmy tím budou mít více možností výběru. Paradoxem je, že krize zároveň donutila firmy zamyslet se nad kvalitou a kompetencemi zaměstnanců a v této turbulentní době navýšily požadavky na zaměstnance tak, aby mohly díky nim zvyšovat i svou konkurenceschopnost. Takže tady máme situaci, kdy je nezaměstnanost vyšší, ale firmy často nemůžou najít ten správný talent pro svou organizaci. Typický příklad je nábor absolventů. Dříve stačilo umět pár slovíček anglicky, nyní umí absolventi klidně 2–3 cizí jazyky a firmy jsou daleko selektivnější.

Jaká je dle vás role školy a formálního vzdělání pro zvládnutí moderních technologií? Máte nějaký návrh,

jak zvýšit možnost uplatnění absolventů na trhu práce?

Role školy a vzdělání je naprosto zásadní. Myslím, že se náš vzdělávací systém musí více ubírat směrem k inovacím, rozvoji kreativity, úzce se propojovat s reálným světem byznysu. Spolupráce s IT společnostmi již během studia je nevyhnutelná. Vnímám, že v této oblasti došlo k posunu, ale zároveň je zde ještě velký prostor udělat více. Ve chvíli, kdy k nám přichází absolventi a hledají pracovní uplatnění, je stále velká proporce těch, kteří sice mají určitou technickou znalost v akademické rovině, ale jejich integrace do pracovního života bude stát zaměstnavatele ještě spoustu úsilí. Vzdělávací systém by nám mohl více pomoci při překlenutí této adaptační fáze, přechodu z teorie do praxe.

Jak se projevuje rozvoj IT ve vašich vlastních aktivitách?

Naše práce je v podstatě založena a řízena technologiemi. Práce s uchazečem o zaměstnání probíhá do velké míry v elektronické podobě, samozřejmě kromě osobního

PRO ZAMĚSTNAVATELE JE NAPROSTO ZÁSADNÍ

využívání moderních technologií k zviditelnění jejich značky jako zaměstnavatele. Tady vidím ještě spoustu prostoru pro zlepšení u řady našich klientů.

pohovoru, který stále považují za nenahraditelný. Naše služby se postupně mění. Snažíme se právě přes technologie být blíže našim zákazníkům. Před nedávnem jsme spustili novou webovou stránku, která bude postupně rozšiřena o on-line služby kandidátům i firmám. Již nyní zpracováváme elektronicky docházky zaměstnanců, vytváříme market a business intelligence platformu, na které budou založeny naše další produkty. Ty by měly umožnit klientům dostat se lépe ke svým kandidátům, například sledovat jejich vývoj a komunikovat

s nimi ještě předtím, než se stanou zaměstnanci. Nazýváme to práci s externí skupinou talentů, tzv. talent bankou, kterou pro řadu z našich klientů spravujeme. Kandidátům umožníme testovat své schopnosti a zvyšovat své šance na úspěch při výběrovém řízení právě přes on-line moderní technologie. Tohle je jen střípek inovací, které budeme implementovat. Příjemné pro nás je, že se majitelé naší společnosti rozhodli vytvořit centrálu pro Evropu v Praze. Proto se naše vývojové oddělení tvoří v Praze a momentálně jej rozšiřuje o nové schopné IT odborníky.

MILAN NOVÁK

- CEO Grafton Europe. (Grafton Recruitment irská personálně poradenská společnost, která založila svou kancelář v Praze v roce 1994. Momentálně je lídrem na trhu v oblasti vyhledávání zaměstnanců. Od loňského roku je Praha centrálou společnosti pro region Evropa.)
- Jako generální ředitel je zodpovědný za růst společnosti v regionu, kde má 370 zaměstnanců. Ročně umístí více než 15 000 kandidátů na trvalý nebo částečný pracovní poměr.
- Dříve působil jako Country Manažer pro Českou republiku, otevřel 10 poboček po celé republice.
- Začínal jako konzultant v pobočce Grafton Technologies, zaměřenou na vyhledávání odborníků v oblasti IT a Engineeringu. Později se stal vedoucím pobočky.
- K jeho klíčovým klientům patří ExxonMobil, Western Union, Microsoft, Bodycote a řada dalších.
- Zaměřuje se na produktové inovace v oblasti recruitmentu. Svým klientům pomáhá s návrhy a designem strategie nábory, plánování pracovní síly, employer branding a strategie vyhledávání talentů.
- Vystudoval Univerzitu Palackého v Olomouci a dále získal manažerské vzdělávání v oboru podnikové řízení na CMC Čelákovice.
- Svůj volný čas věnuje rodině a sportu, především tenisu.

Jsme jen krok od naprostého pohodlí...

„Have You Tried Turning It Off And On Again?“ Jakkoli nás tato slavná věta ze seriálu IT Crowd bude pro svou neoddiskutovatelnou pravdivost i nadále provázet při každodenním kontaktu s naší výpočetní technikou, díky rychlému nárůstu smartphonů a tabletů dnes řešíme otázky, které před léty nikoho ani nenapadly.

PETR HÁJEK | Autor je ICT obchodník ve společnosti Telefónica, jeho specializací jsou dotační programy EU a veřejná správa

TABLET NEBO SMARTPHONE?

Otázka, se kterou se určitě mnohý z nás setkal jako potenciální zákazník či uživatel, který je posouván trhem, přirozenou zvědavostí nebo touhou po nových věcech od jednoho výrobku k druhému. Těmto zařízením je současně předpovědána skvělá budoucnost právě v souvislosti s osobním pohodlím svého uživatele nejen při práci, ale při všech jeho zájmových aktivitách, při ochraně jeho zdraví, prostě kdekoli a kdykoli. Ale aby k tomu skutečně došlo, je třeba zajistit ještě maličkost – jednoduché a účinné zabezpečení každého zařízení i dat, která jsou v něm uložena. Nejde tedy o to, kdo s koho, ale zda vůbec.

V poslední době se o možnosti zabezpečení smartphonů a tabletů začíná stále více hovořit. Jev zvláštní jen do chvíle, než zjistíme, že je v České republice víc aktivních SIM karet

než obyvatel (penetrace trhu je 130 procent) a že na zakoupených mobilních přístrojích se ohromnými 50 procenty podílí právě smartphony.

Ochranu dnes většinou vnímáme tak, že si všichni dáváme na svůj smartphone či tablet pozor, ale vlastně jen kvůli jeho vyšší pořizovací ceně. Také ti, před kterými své věci chráníme, vidí zatím zařízení jen jako konkrétní finanční částku v zastavárně. Obsah zařízení není ceněn téměř vůbec, a to na obou stranách. Co se tedy vlastně děje, že se vnímání bezpečnosti mobilních zařízení razantně mění a předchozí tvrzení už nepůsobí zcela pravdivě?

ZDÁNlivĚ NIC NOVÉHO

Mobilní telefon vznikl jako nástroj hlasové komunikace bez nutnosti pevného připojení k telekomunikační síti, krok pře-

vratný a pro pohodlí uživatele přelomový. Jakkoli se tento účel zdá dodnes primární, dokáže jej řada uživatelů označit jen za jakýsi prapůvodní a odbývaný mávnutím rukou. Jen označení phone odkazuje na stále početnou skupinu uživatelů, kteří svůj mobilní přístroj používají pouze k telefonování a jejichž největší obavou zůstává ztráta některého z kontaktů. Právě pohodlí nastalo s možností připojit se přes mobilní telefon k Internetu, samozřejmostí je i připojení k e-mailovému serveru, a tedy kancelář v mobilu. Pak přicházejí mobilní aplikace, celá řada z nich je skutečně velmi praktických a jejich obliba raketově stoupá.

Tablet útočí na samý vrchol pohodlnosti svou příjemnou velikostí, váhou, dokonalým displejem, jednoduchostí ovládání. A stejně jako smartphone plně ožívá teprve při připojení na Internet.

Mobilní zařízení nás obklopují, stávají se postupně a návykově neodmyslitelnou součástí všech našich aktivit, chceme a potřebujeme je mít stále k dispozici, doma i v práci. Za tím účelem je plníme daty a napojujeme na zdroje informací. V tomto kolotoči si možná uvědomíme, že zařízení již obsahují takové množství důvěrných informací, že se rozhodneme je nějakým způsobem chránit. To je dobrý začátek. Nebo nedo-

POČÍTAČ BEZ ANTIVIROVÉHO ZABEZPEČENÍ

už prakticky nikde nenajdeme, u mobilních zařízení je tomu právě naopak. Řada lidí ovládá přes mobil či tablet své finance, přistupuje do interních systémů firmy, pracuje s důvěrnými daty, nakupuje. Proč ale stále věří, že tato zařízení jsou vůči útokům jakýmsi zázrakem imunní?

ceňujeme význam dat a problematiku jejich ztráty a spoléháme se na štěstí. A to nemusí vždy stát při nás.

Pak ale přichází, co tu ještě nebylo. Řada zaměstnanců po přijetí do firmy nečeká, až dostane služební mobil, ale naopak chce používat svůj. Někdo nechce služební notebook, ale raději by používal pro práci svůj. Jiní chtějí používat ve firmě své tablety. Všichni samozřejmě chtějí přístup k firemním datům a současně chtějí chránit svá soukromá data. Problematika dostává svůj název – BYOD (Bring your own device).

MOBILE DEVICE MANAGEMENT

Tyto události způsobily, že otázka bezpečnosti u smartphoneů a tabletů začala trápit řadu lidí. Jednotliví uživatelé většínou využívají některé antivirové a antimalwarové produkty, což je model známý ze zabezpečování osobních PC, dokonce i se shodnou mírou účinnosti. Na trhu jsou dostupné programy renomovaných antivirových firem i aplikace zdarma, které mají omezené funkcionality.

Firmy znají cenu svých dat, nemohou spoléhat jen na zodpovědné chování svých zaměstnanců a hledají samozřejmě komplexnější řešení, kdy budou mít mobilní telefony i tablety bezpečně pod kontrolou. Taková řešení jsou souhrnně nazývána MDM (Mobile Device Management) a dle definice analytiků Gartner by měl systém především umožňovat správu software – včetně instalace, updatu, smazání nebo blokování mobilních aplikací, správu zabezpečení i pravidel využívání zařízení a správu souvisejících telekomunikačních služeb. Současně má řešení, realizované nejčastěji v modelu klient/server, poskytnout správcům IT podklady pro softwarový a bezpečnostní audit, bezpečnou distribuci a správu firemních dokumentů do všech zahrnutých mobilních zařízení.

Účinný MDM musí samozřejmě podporovat širokou škálu mobilních zařízení s jejich operačními systémy, jen tak můžeme do systému zařadit vedle firemních zařízení i ta soukromá v majetku zaměstnanců. Jednotná správa musí být současně umožněna na zařízeních, která jsou provozována v síti různých operátorů.

DÁVÁ TO VŠECHNO SMYSL?

Ano, cestě k pohodlí, které mobilní svět přináší, se nemusíme bránit, jen je třeba se novému světu chytré otevřít a řídit ho, například prostřednictvím MDM. Lidé budou spokojenější, efektivnější a flexibilnější, firma výrazně omezí možná bezpečnostní rizika. A to vše ve chvíli, kdy počítačoví piráti obrací, stejně jako uživatelé, pozornost z klasických PC na tablety a mobilní telefony. Není na co čekat.

Přichází digitalizace rozhlasového vysílání

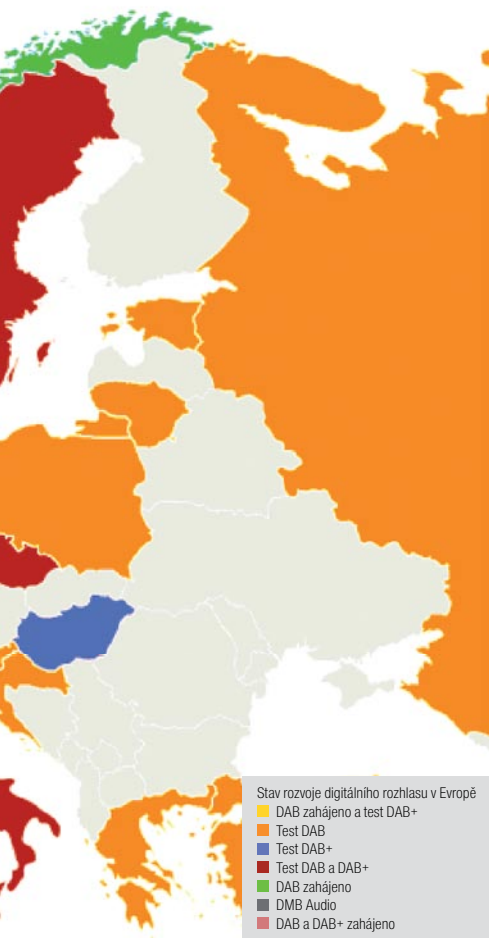

Dnešní rozhlasové analogové FM vysílání je s námi více jak půl století. Od té doby se však mnohé změnilo, hudbu i video skladujeme v digitální podobě, telefonujeme prostřednictvím digitálních mobilních sítí, knihy čteme pomocí elektronických čteček a přijímáme digitální televizi. Jen rozhlasové vysílání se nezměnilo, stále je analogové se všemi souvisejícími nevýhodami.

MARCEL PROCHÁZKA | Autor je manažerem strategie a rozvoje služeb ve společnosti České Radiokomunikace

Pozemní příjem rozhlasového vysílání je v současné době, podobně jako je tomu u televizního vysílání, dominantním způsobem příjmu pro většinu posluchačů. Mezi jeho hlavní výhody patří vysoké pokrytí, mobilita, nezávislost na datových sítích a velmi vysoká penetrace rozhlasových přijímačů, které jsou integrovány i do spotřební elektroniky, jako jsou například mobilní telefony nebo MP3 přehrávače. Zároveň se ale potýká s celou řadou problémů, které způsobují pokles reklamních výnosů o více jak 30%, což může mít v budoucnu dopad na kvalitu obsahu.

Mezi největší bariéry dalšího rozvoje pozemního rozhlasového FM vysílání patří nedostatek frekvencí pro nové rozhlasové stanice, s ohledem na analogovou technologii nemožnost rozvoje nových služeb s přidanou hodnotou

Stav rozvoje digitálního rozhlasu v Evropě
 ● DAB zahájeno a test DAB+
 ● Test DAB
 ● Test DAB+
 ● Test DAB a DAB+
 ● DAB zahájeno
 ● DMB Audio
 ● DAB a DAB+ zahájeno

vedle pouhého přenosu zvuku, kvalitativní limity přenosu audia, omezené možnosti pro provázání rozhlasového vysílání s internetem a integrace analogového přenosového systému do dnešních plně digitálních koncových zařízení, jako jsou mobilní telefony, tablety, navigace nebo automobily. Tyto „neduhy“ může vyřešit pouze digitalizace rozhlasového vysílání.

DIGITALIZACE ROZHLASU PŘINESE POSLUCHAČI ŘADU ZCELA NOVÝCH SLUŽEB A VÝRAZNĚ VYŠŠÍ KVALITU.

Tak jako v případě televizního vysílání, kdy prostřednictvím analogu bylo možné přenášet jen 4 TV programy a dnes je jich digitálně vysíláno více jak 15, digitální rozhlasové vysílání umožní k posluchači přenést násobně více roz-

hlasových kanálů v lepší kvalitě než prostřednictvím analogových sítí. Vedle širší programové nabídky se pro posluchače zpřístupní celá řada nových služeb, jako například elektronický programový průvodce, radiotext, slideshow nebo přenos webových stránek na displej rozhlasového přijímače. Přechod na digitální rozhlasové vysílání bude postupný. Posluchači nemusí mít obavy, že by museli v brzké době nahradit všechny své stávající analogové přijímače digitálními. Bude se tak jednat o přirozenou evoluci než o revoluci jako v případě digitalizace pozemního rozhlasového vysílání.

DIGITALIZACE UMOŽNÍ GENEROVÁNÍ NOVÝCH REKLAMNÍCH VÝNOSŮ A MŮŽE TAK ZASTAVIT JEJICH SOUČASNÝ PROPAD

Výhod digitálního rozhlasového vysílání je celá řada. Patří mezi ně například možnost celoplošného i regionálního pokrytí (bez omezení nedostatkem kmitočtů FM), větší počet programových pozic nebo nižší cena šíření programu na straně provozovatelů rádií, ale i volitelná zvuková kvalita nebo spojení s dalšími digitálními technologiemi na straně posluchačů. Především s možností rozvoje interaktivních služeb pak bezprostředně souvisí i mnohem rozsáhlejší možnosti reklamního prostoru.

Velmi dobře se bude moci využívat například při používání služby nákupu nebo stahování písní, které se právě hrají. Díky pestrosti stanic, které se bu-

dou moci zaměřovat i na tematicky nebo žánrově užší skupinu, bude pak moci i konkrétní reklama cílit přesněji na svou cílovou skupinu.

Digitální rozhlas se úspěšně rozvíjí v řadě evropských zemí. Není důvod, proč by se nemohl úspěšně rozvíjet i v České republice, kde má rozhlas jednu z nejvyšších poslechovostí v Evropě.

DIGITÁLNÍ ROZHLAS SE TĚŠÍ VELKÉ OBLIBĚ PO CELÉM SVĚTĚ.

Z evropských států je pak digitální rozhlas úspěšný především v Německu, Norsku, Švýcarsku, Belgii nebo Velké Británii. V Německu je po zhruba roce a půl provozu digitálního rozhlasu 90% pokrytí, vzniklo mnoho nových stanic a je zde více než milion prodaných přijímačů.

Česká republika je v současnosti pokryta digitálním signálem pouze ze 41 % a například licenci pro celoplošné digitální vysílání má pouze jedno rádio. Stávající digitální vysílání je však realizováno v L-pásmu (1,5 GHz), které není optimální z důvodu horšího šíření těchto kmitočtů. Prostor pro další rozvoj je tedy velký.

Abychom se v procesu digitalizace rozhlasového vysílání mohli posunout dále, je jako první krok nutné stanovit jasnou národní strategii. Zároveň je třeba zahájit aktivní dialog o budoucí koncepci digitálního rozhlasového vysílání se všemi zainteresovanými stranami, zejména s regulačními autoritami a provozovateli rozhlasového vysílání, abychom celý koncept digitálního rozhlasového vysílání konečně rozpoehovali.

Prvními vlaštvkami bylo konání DAB semináře v Poslanecké sněmovně ČR a založení DAB fóra, jehož členy jsou vedle Českých Radiokomunikací také ostatní provozovatelé vysílacích sítí, Český rozhlas a všichni významní provozovatelé rozhlasového vysílání, jako například společnosti Lagardere a Londa.

DIGITÁLNÍ ROZHLAS

se úspěšně rozvíjí v řadě evropských zemí. Není důvod, proč by se nemohl úspěšně rozvíjet i v České republice, kde má rozhlas jednu z nejvyšších poslechovostí v Evropě.

eGON útočí na kontrolu státu

Vy ještě neznáte eGONa? Pak to pojďme společně napravit! eGON je v přeneseném slova smyslu živý organismus, který je spojen s využitím nově dostupných možností v oblasti informačních a komunikačních technologií.

JAN BENEŠ | Autor je advokát, specializuje se na občanské, obchodní a autorské právo, včetně softwarového, oblast elektronizace veřejné správy a e-Governmentu.

Když je o něm řeč, sluší se napsat, že podle webu Ministerstva vnitra České republiky jsou životní funkce eGONa zajištěny jednak prsty v podobě Czech POINTu, dále oběhovou soustavou, kterou má tvořit tzv. Komunikační infrastruktura veřejné správy, srdcem je pak zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a konečně mozkem jsou základní registry veřejné správy upravené zákonem o základních registrech. A právě základní registry ve spojení s da-

tovou schránkou jsou hlavním tématem tohoto článku.

CO JE PŘÍNOSEM ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ?

Smyslem celého systému je zejména skutečnost, že fyzické či právnické

osoby nemusí díky základním registrům opakovaně doložat již jednou doložené údaje. Zákonná úprava základních registrů rozlišuje celkem čtyři druhy.

Zprv je registr obyvatel, ve kterém jsou vedeny údaje o občanech České republiky a cizincích, kteří mají povo-

len pobyt v České republice, zadrugé registr osob, shromažďující informace o právnických osobách a jejich organizačních složkách, podnikajících fyzických osobách a orgánech veřejné moci.

Zatřetí se jedná o registr územní identifikace a nemovitostí, ve kterém jsou informace o adresách, parcelách a budovách, a konečně registr práv a povinností, který obsahuje informace

TRANSPARENTNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY NAPOMÁHAJÍ DATOVÉ SCHRÁNKY

Zmiňované spojení srdce a mozku virtuálního eGONA v praxi spočívá v povinnosti státu zdarma poskytnout tzv. záznam o využívání údajů v základním registru osob a základním registru obyvatel. Tento záznam obsahuje údaje za každý uplynulý kalendářní rok. Podmínkou je zřízení a zpřístupnění datová schránka dotyčné osoby, přičemž tato služba je ze strany státu zdarma.

Velice lehce se tak dozvíte, kdo nahlížel do vašich údajů vedených v základním registru obyvatel či osob. Samotná myšlenka automatizovaného zasílání záznamů o využívání údajů v jednotlivých základních registrech (a navíc zdarma) je určitě krokem vpřed pro kontrolu celé veřejné správy ze strany občana, který díky tomu získá přehled o tom, kdo z veřejné správy, kdy a proč se o něho zajímal.

JAKÁ JE PRAXE?

Správa základních registrů začala 15. března 2013 rozesílat roční výpisy ze základního registru obyvatel a registru osob. Vzhledem k nedávnému zahájení provozu základních registrů k 1. červenci 2012 se informace za loňský rok týkají pouze druhé poloviny roku 2012. Právnické osoby a fyzické podnikající osoby, které mají aktivní datovou schránku, tak již nejspíše obdržely záznam za kalendářní rok 2012 o tom, kdo nahlížel do jejich údajů vedených v základním registru osob.

Obdobná situace se týká občanů České republiky a cizinců, kteří mají povolen pobyt v České republice v případě registru obyvatel, pokud mají datovou schránku fyzické osoby (nikoliv pouze podnikající fyzické osoby). V obou případech můžete v datové schránce očekávat dokument s názvem Záznam o využívání údajů v registru osob nebo Záznam o využívání údajů v registru obyvatel.

CO DĚLAT, KDYŽ SE MI OBSAH ZÁZNAMU NELÍBÍ?

Pokud by fyzická či právnická osoba měla jakékoli pochybnosti o oprávněnosti přístupu uvedených subjektů k údajům vedeným v základním registru osob, může se obrátit přímo na příslušný subjekt s žádostí o poskytnutí doplňujících informací. Toto právo jí náleží ze zákona o svobodném přístupu k informacím včetně případné zákonné

KDYŽ JE O NĚM ŘEČ,

sluší se napsat, že podle webu Ministerstva vnitra České republiky jsou životní funkce eGONA zajištěny jednak prsty v podobě Czech POINTu, dále oběhovou soustavou, kterou má tvořit tzv. Komunikační infrastruktura veřejné správy, srdcem je pak zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a konečně mozkiem jsou základní registry veřejné správy upravené zákonem o základních registrech. A právě základní registry ve spojení s datovou schránkou jsou hlavním tématem tohoto článku.

obranu při odmítnutí poskytnutí takových informací.

KONEČNĚ SE SAMI OD STÁTU DOZVÍME KDY, KDO A PROČ!

Existence záznamů o využívání údajů v základním registru je určitě velké plus pro transparentnost fungování celé veřejné správy. Každý, kdo má datovou schránku, nyní automaticky zdarma získá zprávu, kdo si prohlížel jeho osobní údaje či údaje jeho společnosti vedené v základních registrech, jaký orgán veřejné moci a za jakým účelem si informace zjišťoval. Pro občana a další subjekty se jedná o komfort, který by každý z uživatelů měl díky datové schránce aktivně využívat a hlavně si svůj přehled pořádně přečíst a nenechat „své“ úředníky dělat, co se jim líbí.

ČTK/Doležal Michal

pro řízení přístupu k údajům ostatních zmiňovaných základních registrů, přehled o jednotlivých agendách, které orgány veřejné moci provádějí, a informace o rozhodnutích týkajících se občanů a právnických osob vedoucích ke změně údajů v základních registrech.

Plánovanie

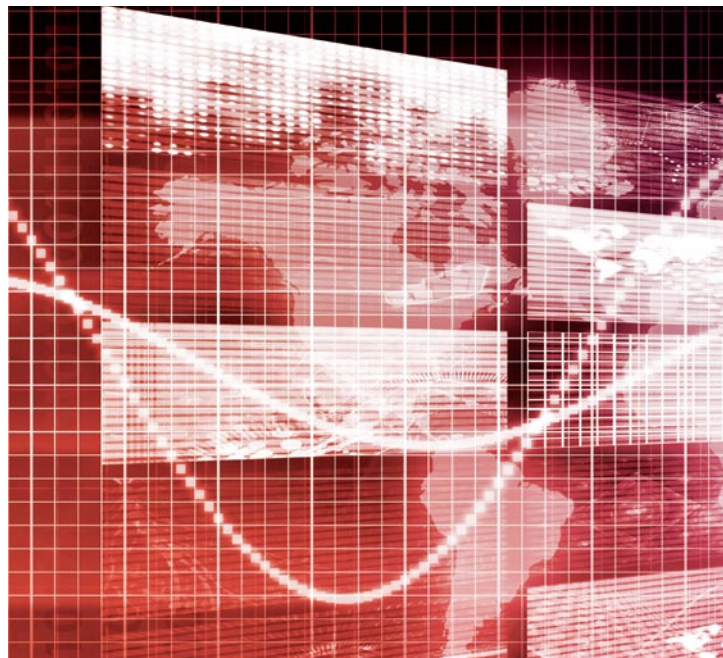
vedomostnej ekonomiky je ako pozerat' sa dozadu

„Okolo roku 2005 bude jasné, že dopad Internetu na ekonomiku nebol väčší ako dopad faxu.“ Paul Krugman, 1998

MARTIN VLACHYNSKÝ | Autor je ekonom,
analytik INESS

Tento výrok známeho amerického ekonóma a nositeľa Nobelovej ceny dnes vyznieva smiešne a často mu je vyhadzovaný na oči. Napriek tomu mal na prelome tisícročí niečo do seba. Boom, odštartovaný v 80. rokoch IBM, Applom a Microsoftom a v 90. rokoch nadopovaný steroidmi v podobe šíriaceho sa internetu sa zdal byť v koncoch. Praskla Dot-Com bublina a stovky „zázračných“ firiem zo Silicon Valley zažiarili ako kométa a ešte rýchlejšie zhasli. Dôsledky vládnych zásahov, ktoré mali skrotiť vypuknutú recesiú, výraznou mierou prispeli ku dnešnej finančnej kríze.

Na konci prvého desaťročia nového milénia prichádza ku zmene internetovej paradigmy. Začíname hovoriť o období Web 2.0, kedy užívatelia už nie sú len pasívni prijímatelia softwarových produktov, ale svojimi krokmi ich aktívne spoluvytvárajú. Zjavili sa nové technológie, ako smartfóny, tablety, GPS, rýchle mobilné siete a noví lídri – Google, Facebook, či znovuzrodený Apple. Tak ako v 90. rokoch aj teraz média zaplavili príbehy garážových milionárov, ktorým pár riadkov kódu z večera do rána zabezpečilo súkromnú jachtu a fotku na obálke časopisu Time. Biedny nástup spoločnosti Facebook na burzu schladil ďalšie očakávania, no IT ostáva čiernym koňom ekonomiky nielen západných, ale aj mnohých rozvojových krajín. Mať v krajine čo najviac IT firiem je snom každého politika. IT fabriky generujú vysokú pridanú hodnotu a zarábajú veľa peňazí, nedymia, majú najvyššie priemerné platy v krajine a okrem občasnej kávy vyliatej do lona ich obchádzajú pracovné úrazy.

To si prirodzene všimne prakticky každá vláda a dokumenty s vládnymi programami a náčrtmi politik začal zaplňať nový termín – vzdelanostná ekonomika. Tento termín je pomerne vágny tak ako mnohé iné, ktoré nájdeme v politických programoch, a predstavuje skôr víziu čohosi, než konkrétne ciele. Pre vládu znamená jediné – musíme čosi robiť! A práve tu sa otvára priestor na mlátenie prázdnej slamy – zaškatulkujeme vzdelanostnú ekonomiku na informačné technológie a vzdelávacie systémy.

MILIARDA EUR NA „INFORMATIZÁCIU“

Najjednoduchším krokom, ako budovať túto škatuľku, sú ako vždy nové výdavky. Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby má v rámci operačného programu Informatizácia spoločnosti vyčlenených 113 miliónov eur na pokrytie 518 odľahlých obcí vysokorychlostným internetom. Mnohé z týchto obcí pritom nemajú kanalizáciu, či obecný vodovod. Slovenská vláda však z nejakých záhadných dôvodov verí (a aby sme boli féroví, o úroveň nad ňou tomu istému verí Brusel), že práve v týchto obciach v chalúpke čakajú budúci slovenskí Gatesovia a Zuckerbergovia, kým ku nim dorazí optický kábel. Na „informatizáciu“ a budovanie vzdelanostnej spoločnosti má ísť viac ako miliarda eur.

Prístup „budovať, nie reformovať“ je aj vo vysokom školstve.

ZLOMIŤ SYNDRÓM CESTY

najľahšieho odporu, ktorý motivuje mladých ľudí vyberať si odbory netechnického zamerania (rozumej bez matematiky), nebude ľahké. Mladí ľudia by museli uveriť, že vysokoškolský diplom poskytuje niečo viac ako spoločenský status a signál pri úvodnom filtrovaní žiadostí o zamestnanie na oddeleniach ľudských zdrojov.

Ale dá sa vzdelanostná spoločnosť vôbec vybudovať školou? Steve Jobs vo svojom legendárnom prejave pre čerstvých absolventov Stanfordu povedal, že vyhadzov zo školy bola jedna z troch najlepších vecí, ktorá ho v živote postihla a jediný predmet, ktorý mu do života nič o dal, neboli hodiny programovania, ale kaligrafia. Dotkol sa tým zásadnej myšlienky. Pokrok sa jednoducho nedá naplávať.

Prelomové udalosti, či už vo svete vedy alebo biznisu, nevznikli ako ďalší evolučný stupienok existujúcich vedomostí a procesov, ale práve ich novým, jedinečným kombinovaním. Odvetvie informačných technológií je tomuto obzvlášť na-

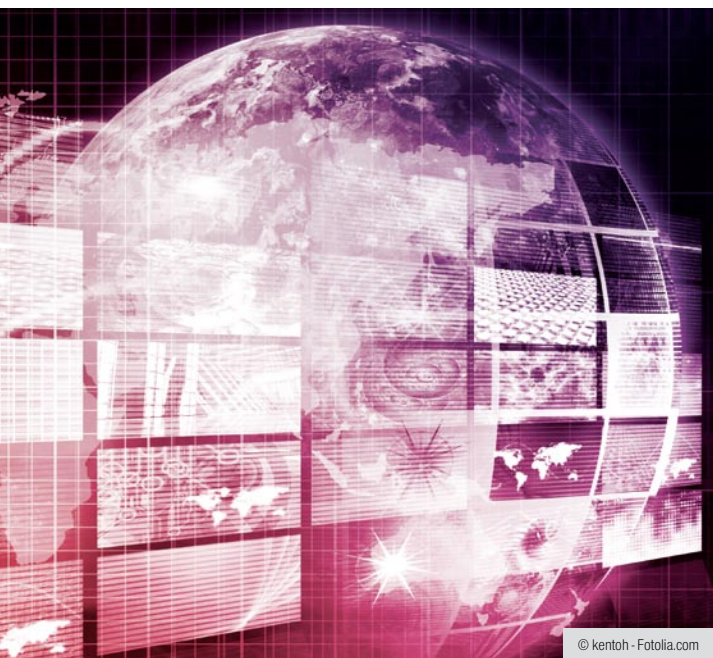
klonené, keďže potreba počítačového finančného a technického kapitálu je pri väčšine nápadov minimálna. IT firmy, ktoré sú dnes vytúženým vzorom, vznikali v garážach, na domácich počítačoch, bez grantov a podnikateľských inkubátorov.

CHVALA METÓDY POKUS – OMYL

Ľudia s nápadom si v mnohom vedia pomôcť sami. Na Slovensku sa organizuje stále väčšie množstvo rôznych start-up konferencií. O financovanie tých aspoň naoko životaschopných projektov sa vedia rýchlo postarať podnikateľskí anjeli, či iné formy kapitálu, ktorý sa IT firmám ešte stále nezasytil. Na verejnú politiku ostáva jediný spôsob, ako podporiť vedomostnú ekonomiku. Nastavenie podnikateľského prostredia musí umožňovať pokus – a omyl.

Vedľa každého úspešného softvéru, webu, či aplikácie, ktorý uspel, je ďalších sto, ktoré zlyhali. Ak budú nové nápady zaťažované zastaranou a často úplne zbytočnou reguláciou, ľudia rýchlo stratia chuť skúšať. Jeden príklad miesto zbytočných slov. Skúste sa dopátrať, ako pre účely platenia daní na Slovensku oficiálne účtovať príjmy cez PayPal. A nechcel by som vidieť tie vyplašené oči pracovníčky daňového úradu, ak by ste sa spýtali na príjmy cez Bitcoin. Internetové projekty dosiahli úspech aj preto, že dokázali predbehnúť regulácie. Skryli sa do tieňa, kam úrady nevideli, pretože tomu jednoducho nerozumeli.

Budovanie vzdelanostnej ekonomiky je pohľadom dozadu. To, čo sa stalo v minulosti sa však už nikdy nezopakuje. My nielen že nevieme, ako bude vyzeráť úspešná internetová stránka zajtraška, my ani nevieme, ako bude vyzeráť internet. Ak budú musieť talentovaní tínedžeri popri nahadzovaní kódu študovať vykazovanie DPH a platiť minimálne odvody rok pred tým, než zarobia prvé euro, dosť pravdepodobne to všetko nechajú tak. Nestavať prekážky je tým najlepším budovateľským krokom, čo politik môže urobiť.

Slovenské univerzity ročne vychrlia 50 000 absolventov, každým rokom tak 1% populácie dostane oficiálne potvrdenie o tom, že sú vzdelaní. Absolventi prírodných a technických vied z nich tvoria štvrtinu. Zlomíť syndróm cesty najľahšieho odporu, ktorý motivuje mladých ľudí vyberať si odbory netechnického zamerania (rozumej bez matematiky), nebude ľahké. Mladí ľudia by museli uveriť, že vysokoškolský diplom poskytuje niečo viac ako spoločenský status a signál pri úvodnom filtrovaní žiadostí o zamestnanie na oddeleniach ľudských zdrojov.

IZIP končí – co bude dál?

IZIP neboli Elektronická zdravotní knížka byl projekt společnosti IZIP, a. s., která vznikla v roce 2001. Plný provoz byl spuštěn o tři roky později – v listopadu 2004. Koncem roku 2012 byl však celý projekt ministrem zdravotnictví Leošem Hegerem ukončen jako nefunkční a neúčinný, přestože za celou dobu své existence stál zhruba 1,8 miliardy korun, které do něj vložil její majoritní vlastník – Veřejná zdravotní pojišťovna (VZP).

LUDMILA HABADOVÁ | Autorka je právnička, řadu let působí v roli konzultantky pro oblast zdravotnictví a sociální politiky

SDÍLENÍ DAT A EFEKTIVNÍ KOMUNIKACE

Cílem a účelem celého projektu je stále poplatná idea, a to vytvoření systému elektronických zdravotních knížek, které fungují prostřednictvím internetu a jejichž pomocí by mělo být možné sdílet mezi lékaři informace o pacientech a zefektivnit tak i komunikaci mezi pacientem a jeho lékařem nebo předejít opakování některých vyšetření. Do elektronických zdravotních knížek se zaznamenává his-

torie pojištění pacienta, přehledy vykázané péče, uhrazených regulačních poplatků nebo doplátky za léky. Jenže ze šesti a půl milionu pacientů elektronické knížky užívá jen necelá třetina a údaje do ní byly lékaři zapisovány nikoli systematicky, ale pouze nahodile. K současnému datu vykazuje IZIP na svých internetových stránkách 2,5 milionu klientů, 21 tisíc zdravotníků, kteří do systémů vkládají údaje, a přes 211 milionu vložených zdravotních záznamů.

VZP JAKO VĚTŠINOVÝ VLASTNÍK

Menšinovým vlastníkem IZIPu je v současné době švýcarská firma eHi eHealth International, která na základě expertního posudku stanovila hodnotu firmy na 923,5 milionu Kč. Za svých 49 procent akcií požaduje od VZP tedy 452 mil. Kč. Pojišťovna nyní drží v IZIPu 51 procent akcií, koupí by její podíl stoupl na sto procent. Tato cena je však pro VZP naprosto nepřijatelná a je ochotná zaplatit pouze nominální hodnotu akcií, tedy

1,7 mil. Kč. Nyní platí pojišťovna firmě IZIP měsíčně za provoz portálu šest milionů Kč, protože ho nadále potřebuje ke komunikaci s lékaři a pacienty.

Aby nebylo komplikací se společností IZIP málo, tak jí ještě nyní hrozí, že přijde o patent na elektronické zdravotní knížky. Se společností bylo totiž Úřadem průmyslového vlastnictví zahájeno správné řízení o odejmutí zmiňovaného patentu. Podle některých odborníků jí neměl být tento patent vůbec udělen. Žádost

má ten původní téměř dvoumiliardový nepovedený nahradit, je komunikovaný pod označením „Hospodárné a funkční elektronické zdravotnictví“. O jeho přesné podobě se však stále jedná, i když první kolo tendru již vyhrála společnost Microsoft. Výběrového řízení se zúčastnilo celkem 11 firem, kromě vítězného Microsoftu například firmy InterSystems, Ernst & Young a dokonce i samotná společnost IZIP. Ani jedna z přihlášených firem však nijak výrazně nezabodovala,

Bývalý ředitel VZP Pavel Horák s balíkem akcí, které ukázal na tiskové konferenci k převzetí akcí projektu IZIP. ČTK/Kamaryt Michal

o jeho udělení totiž postrádala základní údaj – nepopisovala žádné nové technické řešení, které by bylo opravdovým vynálezem.

DALŠÍ PROJEKT ELEKTRONICKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ NA OBZORU

Nyní rozjíždí ministerstvo zdravotnictví v České republice další projekt elektronického zdravotnictví, kterému se přezdívá „nový IZIP“. Tento projekt, který

Microsoft za svůj návrh získal 395 bodů z 500 možných. Vítězný projekt zatím nezohledňuje žádnou technickou implementaci a další podobné kroky, ale popisuje pouze základní koncepci toho, jak by elektronické zdravotnictví u nás mělo vypadat. Podle ministerstva zdravotnictví se jedná pouze o koncepční návrh řešení, nikoliv o návrh technického řešení ani o dodávku softwaru.

Cílem ministerstva zdravotnictví je nyní zajistit, aby v horizontu čtyř let

Tabulka: č. 1	Celkové náklady na IZIP
2001	12,2 milionu
2002	29 milionů
2003	53,8 milionu
2004	77,1 milionu
2005	135 milionů
2006	130 milionů
2007	81 milionů
2008	67,9 milionu
2009	280 milionů
2010	644,8 milionu
2011	120 milionů
Celkem	1,631 miliardy
Zdroj: VZP (částky jsou bez DPH)	

existovaly funkční a používané aplikace pro výměnu zdravotních informací, patientský portál, elektronická pre-

K RYCHLÉMU, KVALITNÍMU A EFEKTIVNÍMU ROZHODNUTÍ

potřebuje lékař okamžitý přístup ke všem potřebným a spolehlivým informacím o zdravotním stavu svého pacienta. Stejně tak by měl mít i pacient možnost využívat dálkový přístup k důležitým informacím o své léčbě a vyšetřeních. To vše umožní pouze správně koncipované elektronické zdravotnictví.

skripce, registr radiační zátěže a manažerský informační systém celého resortu. Na tyto části se připravuje výběrové řízení.

Kritika však namítá, že aktuální podoba zákona o elektronické dokumentaci je naprosto nevyhovující a vyžaduje další úpravy tak, aby vytváření a sdílení elektronické dokumentace bylo povinné. Ministerstvo přesto plánuje, že projekt „nový IZIP“ by mohl být odstartován již počátkem roku 2014.

Některé právní otázky spojené s využíváním **datových schránek**

Tento článek se věnuje některým právním otázkám spojeným s využíváním datových schránek a týkajícím se například toho, zda je možné zvolit si jiný způsob doručení, jak nahlížet na případy, kdy má osoba datových schránek více, zda musí být elektronická zpráva zasílaná prostřednictvím datové schránky podepsaná el. podpisem apod. V zájmu bezproblémového používání datových schránek se na tyto otázky snaží autor odpovědět nejen s ohledem na své vlastní praktické zkušenosti, ale zejména s ohledem na přibývajíc soudní judikaturu k této problematice.

LUBOŠ JEMELKA | Autor je právník a politolog, přednáší na CEVRO Institutu a pravidelně publikuje zejména k problematice správního práva

DORUČOVÁNÍ DATOVOU SCHRÁNKOU OSOBÁM

Datové schránky jako takové byly sice zavedeny již v roce 2009, nicméně pohled na některé související právní otázky týkající se tohoto prostředku služebního k urychlení a zefektivnění elektronické komunikace se stále vyvíjí. Nebudu zde shrnovat obecnou charakteristiku dato-

vých schránek, jejich význam či možný potenciál například též pro soukromoprávní komunikaci (tém se věnoval CI Time již v únoru a prosinci 2011), nicméně pozastavím se u právního pohledu na některé sporné otázky, které v jejich souvislosti postupem doby vplynuly.

Vzhledem k tomu, že orgány veřejné moci jsou povinny doručovat písem-

nosti jejich adresátům přednostně do datových schránek, objevovala se již od počátku otázka, zda je možné toto pravidlo prolomit přáním adresáta, aby mu bylo doručováno v podobě listinné. Skutečnost, že to s ohledem na text zákona možné není, potvrdil například rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 90/2010, který uvedl, že adresa pro do-

ručování zvolená účastníkem řízení nemůže vyloučit doručování prostřednictvím datové schránky, má-li adresát datovou schránku zřízenou a zpřístupněnou (přednost před datovou schránkou by mohlo mít pouze osobní předání písemnosti, popřípadě skutečnost, že by toto doručování bylo vyloučeno z povahy věci – například při doručování určité věci). Toto rozhodnutí nicméně potvrzuje rovněž dříve vyslovovaný právní názor, že i když by bylo v rozporu s tím doručeno jiným způsobem než do datové schránky, je rozhodující, zda se písemnost dostala do dispozice adresáta a ten se s ní mohl seznámit. Přestože by zde nesprávně zvolený způsob doručení znemožňoval nástup fikce doručení, převzetí písemností tento nedostatek zhojí.

Stejný závěr by platil i v případě, pokud by měla určitá osoba datových schránek více (například jako advokát, insolventní správce i jako soukromá fy-

Z ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU

sp. zn. NSS 9 Afs 28/2010 vyplývá požadavek na nepřetržitost a kontinuálnost výkonu veřejné moci. Z toho lze dovozovat, že vůči orgánu veřejné moci je podání učiněné datovou schránkou doručeno již okamžikem dodání této zprávy do datové schránky orgánu, a nikoli až jejím přečtením či fikcí.

zická osoba) a doručeno jí bylo do té nesprávné. Musí tedy být doručováno do datové schránky vázané na danou činnost, nicméně (byť bez možnosti fikce doručení) by písemnost musela být považována za doručenou ve chvíli, kdy se s ní adresát prokazatelně seznámí (srov. NSS sp. zn. 7 Afs 46/2010).

K možnosti nevyužít datovou schránku může dojít pouze v případě, když si osoba s datovou schránkou zvolí zmocněnce bez této schránky. Pokud se totiž nejedná o úkon, který musí vykonat přímo adresát, standardně se doručují písemnosti pouze zvolenému zástupci a způsob doručení se pak řídí podle něj (srov. NSS sp. zn. 7 Afs 46/2010).

Častým dotazem bývá také to, zda musí být zpráva zasílaná prostřednictvím datové schránky podepsána uznávaným elektronickým podpisem. Odpověď na to dává samotný zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který v § 18 odst. 2 uvádí, že úkon učiněný prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný (platí tedy fikce písemného a podepsaného úkonu – srov. NSS sp. zn. 8 As 89/2011). Datová schránka tedy již sama o sobě garantuje autenticitu odesílatele zprávy, která tak nemusí být znovu potvrzována elektronickým podpisem.

DORUČOVÁNÍ DATOVOU SCHRÁNKOU ORGÁNŮM VEŘEJNÉ MOCI

V neposlední řadě bych se chtěl pozastavit u toho, v jaký okamžik lze písemnost adresovanou orgánu veřejné moci považovat za doručenou. Zda je tomu stejně jako u soukromých osob (okamžikem, kdy se do schránky přihlásí, resp. nejpozději desetidenní fikcí) nebo nikoli. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci učiněno vždy již okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci. Podle soudu totiž není přijatelné, aby orgán veřejné moci vlastním postupem (zejména svou nečinností) určil okamžik, kdy mu bude podání předáno, a kdy tedy vyvolá odesílatelem zamýšlené důsledky. Vůči orgánu veřejné moci musí být proto písemnost považována za doručenou od okamžiku, kdy jí měl ve své

UVEDENÉ SKUTEČNOSTI

bylo možné dovozovat, a to i před přijetím zmíněných soudních rozhodnutí, rovněž ze závěrů Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 84 a 86, které jsou uveřejněny na stránkách ministerstva vnitra, a pochopitelně též z některých právních komentářů ke správnímu řádu (například od autorů Jemelka, Pondělíčková, Bohadlo).

dispoziční sféře, nikoli od okamžiku, kdy se s ní rozhodne pracovat (srov. NSS sp. zn. NSS 9 Afs 28/2010).

Tento přístup považuji za správný a odpovídající zásadám fungování právního státu. Kladně se pak mohu vyjádřit rovněž k výše uvedeným soudním rozhodnutím, která jsou podle mého názoru v souladu s dosavadní praxí i s předchozí odbornou literaturou, která na tyto otázky sama hledala možné odpovědi.

ČTK/Fotobanka ČTK/Štěrba Martin

Země krále Mila

Balkánská vláda jedné strany

Dokázali byste jmenovat evropskou zemi, kde od roku 1990 vládne stále stejná strana? A přitom skutečně takovou zemi najdeme přímo v regionu střední a východní Evropy a někoho by mohlo překvapit, že řeč nebude o Lukašenkově Bělorusku.

PETR SOKOL | Autor je politolog, přednáší na CEVRO Institutu, řídí CEVRO Revue a pravidelně přispívá do dalších českých médií

Jedinou postkomunistickou zemí v Evropě, kde se od pádu komunismu nikdy nevyměnila vláda, je totiž balkánská Černá Hora. Mimochodem Černá Hora, do které míří každoročně více českých turistů, patří mezi nejmladší samostatné evropské státy, protože se tato bývalá jugoslávská svazová republika oddělila ze svazku se Srbskem až v roce 2006.

BŘITVA

Černohorským (post)komunistům se už při zavedení demokratických voleb v roce 1990 podařilo udržet se u moci. Následně se stejně jako jejich kolegové v dalších zemích regionu prohlásili za reformované komunisty a přejmenovali se na Demokratickou stranu socialistů. Tehdy jejich programem bylo udržení Jugoslávie a v jejím rámci úzké spojení s lidem srbských komunistů Miloševićem. Stranu ovládla trojice funkcionářů, ve které dvě „staré struktury“ doplnil šestadvacetiletý mladík – Milo Đukanović. Vystudovaný odborník na cestovní ruch a syn vlivného komunistického funkcionáře vstoupil do černohorské komunistické strany už na gymnáziu a rychle

se propracoval do jejího ústředního výboru, zřejmě hlavně díky vlastnostem, které mu vysloužily přezdívku „Břítva“. Triumvirátu se podařilo provést něco, čemu se v zemi říká „antibyrokratická revoluce“, vystrnadit dosavadní komunistické vedení republiky. Reformisté následně vypsalí vícestranické volby, v nichž ale drtivě vyhrála jejich „reformovaná“ Liga ko-

munistů Černé Hory. V roce 1991 se premiérem na základě prvních svobodných voleb stal Milo Đukanović, přestože mu v tu chvíli bylo teprve 29 let. Málkdo si asi tehdy dokázal představit, že tento politický „mladík“ bude politiku v balkánské republice ovládat ještě dalších 22 let. Đukanović byl zpočátku loajální ke zbytku triumvirátu, který prosazoval spojení se Srbskem, dokonce jako premiér měl podíl na účasti černohorských jednotek na válce v Chorvatsku, kdy například Černo-

horci obléhali spolu se Srby historický Dubrovnik.

PRAVIDELNÉ POLITICKÉ OTOČKY

Ambiciózní premiér ale dlouho nevydržel ve stínu prvního prezidenta „demokratizované“ Černé Hory Momira Bulatoviće a v roce 1997 proti němu vytáhl do boje. Za tím účelem se prohlásil za náhle zrozeného zastávce černohorské identity a profiloval se jako protipól prosrbského a projugoslávského Bulatoviće. Využil k tomu etnickou skladbu obyvatelstva balkánské země, které se dělí v tomto ohledu zhruba na dvě stejně velké části, z nich jedna – obývající hlavně jihozápad – se považuje za etnické Černohorce, zatímco

Premiér Černé Hory Milo Đukanović na tiskové konferenci.

druhá se hlásí k srbské orientaci. Đukanović ale přes probuzenou černohorskou identitu stále zdůrazňoval, že společný stát se Srbskem rozbíjet nechce.

Đukanović získal ve své straně těsnou většinu pro kandidaturu na prezidenta a po vyrovnaném souboji Bulatoviće v roce 1998 v čele republiky nahradil. Černá Hora přesto ještě několik let zůstávala ve svazku se Srbskem, který fungoval jako jedna z mála světových konfederací.

ANI OSMÉ PREZIDENTSKÉ VOLBY

v Černé Hoře neotřásl tamní vládu Mila Đukanoviće a jeho socialistů. V zemi sice fungují demokratické volby, ale již 23 let je nevyhrál nikdo jiný. Teď se zdálo vítězství opozice blízko, ale zase kousek chyběl. Blíží se konec nejstabilnější vlády v Evropě?

MILO – OTEC NEZÁVISLOSTI

Na začátku nového století ovšem Milo, jak zní Đukanovićevo křestní jméno, provedl další veletuč a vyzval k podpoře černohorské nezávislosti. To mu přineslo aspoň dočasnou podporu sil, které nezávislost prosazovaly od demokratizace v 90. letech. Obrat k černohorské státnosti navíc Milo doplnil politickou taktikou, kterou od něj později jako by „opsal“ Vladimir Putin – střídáním pozic prezidenta a premiéra. Đukanović na rozdíl od Putina ale tyto výměny pozic prokládá krátkými obdobími, kdy je pouze řadovým

poslancem, ale zároveň si po celou dobu drží klíčovou roli předsedy „jeho“ Demokratické strany socialistů (DPS CG). Z ní udělal stroj na volební vítězství, který osmkrát od roku 1990 vyhrál prezidentské volby, a sám Đukanović zastával sedmkrát post předsedy vlády, když jeho socialisté vyhráli všech osm parlamentních voleb v historii demokratické Černé Hory.

Není proto asi divu, že Milo dokázal uspět i v referendu o nezávislosti země na Srbsku, které vypsal v roce 2006. Výsledek přinesl podporu 55 % pro úplnou samostatnost země, což opět potvrdilo rozdělení země v etnickém a politickém ohledu. Đukanovićovi se ale povedlo sjednotit drtivou většinu „černohorské“ části společnosti, přestože jeho vláda je dlouhodobě poznamenávána korupčními aférami a podivnými privatizacemi. Sám vůdce socialistů byl v Itálii dokonce dlouho vyšetřován kvůli podílu na pašování cigaret do země, což podle zlých jazyků byl dlouho hlavní zdroj ekonomických příjmů Černé Hory.

BLÍŽÍ SE KONEC?

Proti Đukanovićovi a jeho DPS ale dlouhodobě stojí nejednotná opozice, která se poprvé sjednotila až letos do prezidentských voleb. Ani nyní ovšem spojenectví prodemokratických a prosrbských sil není příliš pevné, což se ukázalo před pár měsíci v druhém největším městě země Nikšići, kde opozice vyhrála komunální volby, ale nedokázala sestavit společnou komunální vládu.

To oslabilo v kampani společného opozičního lídra – bývalého diplomata Miodraga Lekiće, který ale přesto prohrál jen o sedm tisíc hlasů s dosavadním prezidentem za socialisty Filipem Vujanovićem (51 % ku 48 %). Pro ilustraci, ten kandidoval potřetí v řadě, přestože černohorská ústava dovoluje jen dvojitý prezidentství jedné osoby. Vláda to ovšem vysvětlila s pomocí nejvyššího soudu tak, že první jeho prezidentování se nepočítá, protože začalo ještě před černohorskou samostatností...

Těsný výsledek voleb ale napovídá, že opozice je blízko svému snu sesadit Milo Đukanoviće a jeho režim po 23 letech u moci.

CEVROINSTITUT

[vysoká škola]

PRÁVO, POLITOLOGIE, EKONOMIE
PRESTIŽ, VZDĚLÁNÍ A ÚSPĚCH

Atraktivní obory:

- **Hospodářská politika (Bc.)**
- **Politologie a mezinárodní vztahy (Bc. a Mgr.)**
- **Soukromoprávní studia (Bc. a Mgr.)**
- **Veřejná správa (Bc. a Mgr.)**
- **Bezpečnostní studia (Mgr.)**
- **Master of Public Administration (MPA)**

Ke studentům přistupujeme individuálně a za pomoci špičkových pedagogů. Naše moderní studijní programy zajišťují výborné uplatnění ve veřejném i soukromém sektoru.

Dny otevřených dveří:
7. 5. a 5. 6. 2013 v 16 hod.

WWW.CEVROINSTITUT.CZ